

OILA MUSTAHKAMILGINI TA'MINLASHDA YOSHLAR TARBIYASINING AHAMIYATI

Rustamova Ra'no Parpiyevna

Mirzo Ulug'bek nomidagi O'zbekiston Milliy universiteti
Ekologiya fakulteti Ekologik monitoring kafedrasi dotsent v. b.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.7330198>

Annotatsiya. Oila - bu kichik jamoadir. Unda o'zaro muomalaning barcha qoidalariga amal qilishi zarur. Kattalarga hurmat, kichiklarga izzat, bir biriga mehribon bo'lish, ayniqsa ayollarni e'zozlash kabi qoidalar kundalik odatga aylanib borishi lozim. Ular orasidagi ahloq madaniyatiga alohida e'tibor qaratiladi. Oila xalqning, jamiyatning hayoti, turmushga oid urf-odatlarni o'zida mujassam etishi va asrab avaylab kelajak avlodlarga yetkazishi uning muhim vazifalardan biridir. Ushbu maqolada oila mustahkamilgini ta'minlashda yoshlar tarbiyasining o'rni haqida fikr va mulohazalar o'rganiladi va ma'lumotlar to'planib tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar: oila, jamiyat, yoshlar, millat, taraqqiyot, vatanparvarlik tamoyillari, tarbiyaning ahamiyati, barkamol shaxs, oila mustahkamligi.

ВАЖНОСТЬ ВОСПИТАНИЯ МОЛОДЕЖИ В УКРЕПЛЕНИИ СЕМЬИ

Аннотация. Семья – это маленькое сообщество. Необходимо соблюдать все правила взаимодействия. Такие правила, как уважение к старшим, почитание детей, доброта друг к другу, особенно к женщинам, должны стать ежедневной привычкой. Особое внимание уделяется нравственной культуре среди них. Одной из важных задач семьи является воплощение жизни народа, общества, традиций, связанных с браком, и их бережное сохранение и передача будущим поколениям. В данной статье изучены мнения и мнения о роли воспитания молодежи в обеспечении стабильности семьи, собраны и проанализированы данные.

Ключевые слова: семья, общество, молодежь, нация, развитие, принципы патриотизма, значение воспитания, всесторонняя личность, сила семьи.

THE IMPORTANCE OF EDUCATING YOUTH IN STRENGTHENING THE FAMILY

Abstract. The family is a small community. All interaction rules must be followed. Rules such as respect for elders, honoring children, kindness to each other, especially to women, should become a daily habit. Particular attention is paid to the moral culture among them. One of the important tasks of the family is the embodiment of the life of the people, society, traditions associated with marriage, and their careful preservation and transmission to future generations. In this article, opinions and opinions on the role of educating young people in ensuring family stability are studied, data are collected and analyzed.

Keywords: family, society, youth, nation, development, principles of patriotism, the importance of education, a comprehensive personality, the strength of the family.

KIRISH

Oila jamiyat tarixida azaldan mavjud bo'lmagan. Ibtidoiy jamoa tuzumining birinchi bosqichida, kishilar to'da-to'da bo'lib yashayotgan davrda jinslar orasidagi munosabatlar muayyan tartib-qoidaga ega bo'lmay, to'dadagi barcha erkaklar va ayollar bir-birlariga umumiyl er-xotin hisoblangan. Tarixiy taraqqiyot jarayonida jinsiy munosabatlar asta-sekin muayyan tartibga solina boshlandi. Dastlab ota-onal bilan farzandlar, so'ngra aka-uka va opa-singillar orasidagi jinsiy munosabatlar taqiqlanib guruhli oila paydo bo'lgan.

Oilaviy munosabatlar nisbatan mustaqil hodisa sanalsada, jamiyatdagi mavjud ijtimoiy, iqtisodiy, mafkuraviy munosabatlar bilan belgilanadi va ular ta'sirida o'zgarib boradi. Shunga muvofiq, har bir jamiyat o'zgarib mos oila tipini, oilaviy munosabatlarni o'rnatadi. Xususan, yoshlarni vatanparvarlik ruhida tarbiyalashdan ko'zlangan asosiy maqsad jamiyatning turli sohalarida, ayniqsa, harbiy soha bilan bog'liq bo'lgan davlat xizmati turlarida faollik ko'rsatish, tinch-osoyishta sharoitlarda Konstitutsiya va harbiy burchga sodiq qolishdan iborat. va harbiy muhitni shakllantirish, ularda yuksak mas'uliyat va mas'uliyat kabi muhim xususiyatlarni shakllantirish muhimdir.

TADQIQOT MATERIALLARI VA METODOLOGIYASI

Yoshlarni tarbiyalash tizimi uzlusiz jarayon bo'lib, bir-biri bilan bog'liq siyosiy-huquqiy, ijtimoiy-iqtisodiy, mafkuraviy, madaniy-ma'rifiy tadbirlar majmuasidan iborat. Xususan, ta'lim-tarbiya jarayonining eng muhim va asosiy bo'g'ini bo'lgan bog'chadan boshlab, ijtimoiy-ma'naviy qadriyatlarni shakllantirish va rivojlantirish, Vatanga muhabbat va sadoqat ruhida tarbiyalash maktabgacha ta'lim, umumiy o'rta maktablar, o'rta maxsus, kasb-hunar ta'limi va oliy o'quv yurtlari, shuningdek, davlat va nodavlat tashkilotlari, mahalliy davlat hokimiyati organlari va barcha huquqni muhofaza qiluvchi organlar, faxriylar kengashlari, O'zbekiston yoshlar ittifoqi tuzilmalari va boshqa tashkilotlar yoshlarni tarbiyalashga xizmat qilishi lozim.

Oila tarbiyasi ijtimoiy tarbiya bilan uzviy aloqada bo'lsagina, kutilgan natijalarga erishish mumkin. Oila tarbiyasida yutuqlarga erishish ota-onalarning pedagogik bilimlarga egaligi, Oila tarbiyasi bo'yicha tajribalar almashishi, ota-onalarni tarbiyaviy ishlarga qizg'in jalb qilishga ham bog'liqidir. Har bir ota-onalarning o'zlarining burch va mas'uliyatlarini chuqr anglashlari lozim.

Yoshlarni oila va mahalla hamkorligida vatanparvarlik ruhida tarbiyalashning asosiy tamoyillari – bu jarayonning ilmiy asoslari, muntazamligi, ta'lim va amaliyotning o'zaro uyg'unligi, tarixiylik va zamonaviylik bilan uzviy bog'liqligi, tarbiyalash usullari. yoshlarni vatanparvarlik ruhida - zarur hayotiy bilim, ko'nikmalarni shakllantirishga qaratilgan, bilasizmi? Davlat yoshlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalash tizimini tashkil etish, uning natijalarini nazorat qilishni ta'minlovchi asosiy institutdir. Davlat yosh avlodning oilada, maktabgacha ta'lim muassasalarida, umumta'lim maktablarida, oliy va o'rta maxsus o'quv yurtlari, harbiy xizmatni o'tash davrida, shuningdek, o'zini o'zi boshqarish organlari, turli davlat va jamoat tashkilotlari miqyosida tarbiyalash jarayonini tashkil etadi. Yoshlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalash asosan to'rt bosqichda amalga oshiriladi: bu bosqichda ona shahar haqidagi ilk obrazlar paydo bo'ladi, bu bosqichda oilada bolalarga turli she'rlar, kuy va qo'shiqlar o'rgatish nazarda tutiladi. maktabgacha ta'lim muassasalari, multfilmlar va elektron o'yinlarni ko'rsatish, rasm chizish orqali dunyoni tushunish, muhabbatni shakllantiradi.

TADQIQOT NATIJALARI

Oila, odob-axloq va ta'lim-tarbiyaga e'tibor qon-qonimizga singib ketgan burchlarimizdandir. "Bir bolaga yetti qo'shni ota-onalarning" degan ibratli maqol ham aynan xalqimizga xos. Mana shu maqolning o'zi ham farzand tarbiyasi, oilaparvarlik biz uchun nechog'lik muhim ekanini bildiradi. Mahalla ahli, ayniqsa keksalar ko'chada nobop ish qilayotgan bola oldidan hech qachon beparvo o'tib ketmagan, shu zahotiyoy tanbeh berib to'g'ri yo'lga chaqirgan. Zero, har tomonlama chiroyli, odobli, go'zal xulqli bo'lish, nafsni poklashga buyuruvchi muqaddas dinimiz oilaga katta ahamiyat beradi.

Inson hayoti davomida biror shaxsni o'ziga o'rnak deb biladi, bundan inson u kabi hayot kechirishni, u erishgan yutuqlar kabi muvaffaqiyatlarga erishishni, yuksak cho'qqlarga chiqishni ko'zlaydi. Bugun jamiyatning yosh a'zolari o'z hayotlari uchun boshqa madaniyat vakillarining fikrlash va hayot tarzini o'rnat qilib olishlari ko'p muammolarni keltirib chiqarmoqda. Bugungi kunda oilaviy tarbiyaning qiyinlashuvi shundaki, birinchidan, jamiyat taraqqiy etib borgani sari har tomonlama yetuk insonni shakllantirish talablari ortib boraveradi. Bu esa oilada bolaga estetik, jinsiy tarbiya, axloqiy tarbiya berish sifati va ko'lamini oshirish talabini qo'yadi. Yoshlarning qalbi va ongida sog'lom hayot tarzi, milliy va umuminsoniy qadriyatlarga hurmat-ehtirom tuyg'usini shakllantirishda, har jihatdan barkamol etib tarbiyalashda buyuk mutafakkir ajdodlarimiz merosi katta ahamiyat kasb etadi. Zero, hayotning asl mazmun-mohiyatini anglab yetishga o'z umri va salohiyatini bag'ishlagan allomalarimizning asarlarida sog'lom avlod tarbiyasi bilan bog'liq masalalarga alohida o'rin berilgan.

Oiladagi muhit ota-onas o'z ma'suliyatlarini his qilishi bilan barqaror bo'ladi. Bolalarning odobli bo'lib ulg'ayishi uchun ota-onas bilan bir qatorda mahalla-kuy ham katta ibrat maktabidir. "Qush uyasida ko'rganini qiladi", deb bejiz aytmagan xalqimiz. Farzand tarbiyalayotgan ota-onas har bir harakati, yurish turishi, muomalasi, boshqalar bilan o'zaro munosabatida olijanob fazilatlarni namoyon eta bilishi kerak. Chunki bola tabiatan nihoyatda taqlidchan va kuzatuvchan bo'ladi. Shuning uchun uning atrofdagilari o'z odatlari bilan ba'zan o'zlari sezmagan holda ularga ta'sir qiladilar. Oiladagi qo'pol munosabatlar, ko'p yolg'on gapirish, yoqimsiz xatti-harakat bola tarbiyasiga salbiy ta'sir qiladigan nosog'lom muhitni keltirib chiqaradi.

Farzand tarbiyasida ota-onaning muomalasi muhim o'rinn tutadi. Bola ota-onas tomonidan qo'pol, dag'al so'zlar eshitib, kaltak yeb katta bo'lsa, bu uning tabiatiga salbiy ta'sir qiladi.

Oilada yoshlarning to'g'ri tarbiyalanishi juda muhim ahamiyatga ega. Ota onalar o'z farzandlarini yetarli darajada ilm olishlari uchun imkoniyatlar yaratib berishi, ma'naviy jihatdan yetuk shaxs bo'lishlarida ularni har doim ilm olishga, ilmni qadrlashga o'rgatishi zarur. Shuningdek, jamiyatda sog'lom ijtimoiy-ma'naviy muhitni shakllantirishga xizmat qiladi. Davlat yoshlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalash tizimini tashkil etish, uning natijalarini nazorat qilishni ta'minlovchi asosiy institutdir. Davlat yosh avlodning oilada, maktabgacha ta'lim muassasalarida, umumta'lim mакtablarida, oliy va o'rta maxsus o'quv yurtlarida, harbiy xizmatni o'tash davrida, shuningdek, o'zini o'zi boshqarish organlari, turli davlat va jamoat tashkilotlari miqyosida tarbiyalash jarayonini tashkil etadi. Oila esa davlatning, umuman jamiyatning bir tarmog'i bo'lib, asosan oila ham jamiyat, ham davlat faoliyatiga ko'ra shakllanadi. Ya'ni, oila ham yoshlarni vatanparvarlik ruhida tarbiyalashga xizmat qiladigan davlat tayanchlaridan biridir. Shunday ekan, oila va davlat o'rtasidagi aloqalarini yanada mustahkamlash, ahillik va totuvlikda ishlash orqali yoshlarni vatanparvarlik ruhida tarbiyalashdan ko'zlangan maqsadni amalga oshirish mumkin, deb o'layman.

O'zbekistonda amalga oshirilayotgan bunday o'zgarishlar shaxsni tarbiyalashda oila, ota-onas, mahalla, ta'lim muassasasining asosiy vazifalarini "Oila, mahalla, ta'lim muassasasi hamkorligi" yo'nalishida amalga oshirish va mazmun-mohiyatini yangilash zarurligini taqozo etmoqda. Ayniqsa, sinf rahbari va oila o'rtasidagi bunday muloqot o'quvchining to'liq bilim olishiga, o'sha o'quvchiga ta'lim va tarbiyada eng mos keladigan tarbiya va ta'sir vositalarini topishga yordam beradi. Sinf rahbari o'z kuzatuvlari natijalarini, oiladan olgan ma'lumotlarini kundalikka yozib qo'ysa, shundan kelib chiqib, AT da to'plangan ma'lumotlarni vaqtiga qo'sha o'rgangan holda tegishli xulosalar chiqaradi, xatti-harakatlarni yaxshilash yo'llari va

bolaning fazilatlarini hisobga olgan holda yangi pedagogik talablarni qo'yib, keyingi rejalarни belgilaydi

MUHOKAMA

Bugun yurtimizdagi har bir oilada mobil telefon, kompyuter, planshet kabi vositalar mavjud bo'lib, ulardan kimilardir, asosan, muloqotda, mustaqil ravishda bilim oshirish maqsadida foydalanilmoqda. Ushbu vositalar taqdim etayotgan imkoniyatlardan biri bu internet xizmatlaridan keng foydalanishdir. Ayni paytda ko'plab mahallalarda bolalar va yoshlar uchun turli to'garaklar bilan bir qatorda internet-kafelar, kompyuter o'yinlari xonalari ham faoliyat ko'rsatmoqda. Bunday niqoblar doimo bolalar bilan taqib yurishadi. Shu bois yoshlar ongiga internet tarmog'i orqali kirib kelayotgan zararli g'oya va ta'sirlardan samarali va ishonchli himoyalanish tobora muhim ahamiyat kasb etmoqda. Hozirgi davrimiz mo'jizasi bo'lgan kompyuter va axborot-kommunikatsiya texnologiyalari juda qulay imkoniyatlarni taqdim etishi bilan birga, jiddiy muammolarni ham keltirib chiqarmoqda. Bu muammolarning oldini olish va hal etishda ota-onalar, o'qituvchilar, bolalarga e'tiborli va e'tiborli bo'lish, yosh avlodning mafkuraviy immunitetini mustahkamlash borasidagi ishlar ko'lамини yanada kuchaytirish zarur.

Oila boshqa ta'lim muassasalaridan farqli o'laroq, inson hayoti davomida uning barcha tomonlariga, tomonlariga ta'sir ko'rsatish va umuman ta'sir qilish qobiliyatiga ega. Oilaviy tarbiya vazifasining bunday ulkan ko'lami uning g'oyaviy-psixologik ta'sirining chuqur individualligi bilan uyg'unlashadi. Bu nafaqat uni yuksak ta'sirchan qiladi, balki shaxsni shakllantirish jarayonining zarur tarkibiy qismiga aylanadi, yosh avlodimiz nafaqat xalqimizning inqilobi, mehnat, jangovar an'analarini, balki keksa avlodning eng yaxshi fazilatlari — g'oyaviy va matonat, vatanga muhabbat, uning iqtisodiy, siyosiy va jangovar qudratini mustahkamlashda ishtirok etishga intilish - bobo va otalar mehnatini davom ettirmoqda va ko'paytimoqda. Bu ishda ota-onalar alohida muhim o'rinnegallashlari kerak. Oilaning yuksak tarbiyaviy salohiyati shaxs va ota-onaning xususiyatlari bilan ta'minlanadi: qon-qarindoshlik, mehr-oqibat, yaqinlik, ishonch, burch hissi, obro'-e'tibor va boshqalar. qalbidagi zarracha harakatni ham his qiladigan va tushunadigan, unga qanday ta'sir qilishni biladigan, ularga mehrni, mehrni, do'stlikni, muhabbatni ona va otadan yaxshiroq o'rgata oladigan yurak!

Ma'lumki, turli xil faoliyat sharoitida shaxsning qobiliyatları eng samarali rivojlanadi, uning ijodiy imkoniyatlari ochiladi, bu yerda odamni oiladan tashqari turli xil faoliyatga jalb qilish mumkin. Oila tarbiyasining qadr-qimmati va ahamiyati yana shundan iboratki, kichik shaxs davrida oilada mayjud bo'lgan narsa bir umrga saqlanib qoladi. Xuddi shu sababdan ota-onalarning shaxslarni har tomonlama tarbiyalash majburiyati qonuniy ravishda mustahkamlangan.

Biroq, tajriba shuni ko'rsatadiki, ota-onalar ko'pincha o'zlarini ta'lim ishlariga to'liq tayyor deb bilishadi va maxsus pedagogik bilimlarni o'zlashtirishni zarur deb bilishmaydi. Ta'lim sabr-toqatni talab qilishini deyarli hamma tan oladi, ba'zilari buning uchun tug'ma qobiliyat va malaka, ya'ni ko'nikmalar kerak, deb o'ylaydi; lekin juda kam odam sabr-toqat, tug'ma qobiliyat va ko'nikmalarga muhtoj va bundan tashqari, ularga ko'proq maxsus bilim kerak. Bunday bilimlarning etishmasligi oilaviy tarbiyada ko'plab xatolarga olib keladi, guruh rahbari ota-onalar bilan ishlashda buni hisobga olishi dargumon. Shu munosabat bilan ota-onalarning shaxsni tarbiyalashdagi quyidagi qiyinchilik va xatolarini ajratib ko'rsatish mumkin:

1. Ota-onalarning alohida shaxslarga munosabati yo'qligi. Ularning o'zlarini, o'z mehnati, ta'lim muassasasi o'quvchilari jamoasi hayoti, o'z shaxsi manfaatlari, uning jamoat ishlari, bu

ishga munosabati va hokazolar kamroq qiziqishadi. Bu esa oilaviy munosabatlarda turli kelishmovchiliklarga sabab bo'lishi, natijada esa bu kabi holatlar bolalar psixologiyasi ularning rivojlanishiga ham salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin.

2. Oilada bolalarni birgalikda mehnat jarayonlariga jalb qilish orqali ularning mehnat ta'limini tashkil etish, hamda ularni boshqalarning mehnatini qadrlashga o'rgatish orqali ota onalar o'z farzandlarida insoniylik va jamoada ishlay olish kabi qobiliyatlarni shakllantira oladilar.

3. Ota-onalarning o'zlarida bo'lган ilm olishga ishtiyоq va kitob mutolaasiga bolalarni jalb etish orqali ularda bu odатни shakllantirish muhimdir.

4. Oilaviy tarbiyaning asosi sifatidagi taqiqlar tizimi inson hayotini har doim turli harakatlarni amalga oshiradigan tarzda tashkil eta olmasligi, ijobjiy namunada tarbiyalana olmaslik natijasidir. Bu tizim shaxsda kattalar istagiga salbiy munosabatni yuzaga keltiradi, mustaqillik rivojlanishiga putur etkazadi.

5. Ayrim ota-onalar shaxs ulg'aygan sari ta'lim-tarbiya faoliyatini susaytiradi, bu esa shaxslarning ota-onalardan uzoqlashishiga, ta'lim muassasasiga qiziqishning pasayishiga va hokazolarga olib keladi.

XULOSA

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, yoshlarni vatanparvarlik ruhida tarbiyalash turli ko'rinishlarda, jumladan, ilmiy-amaliy anjumanlar, savol-javob kechalari, kitobxonlik, elektron o'yinlar, taniqli insonlar bilan uchrashuvlar va boshqa ko'rinishlarda tashkil etilib, ular har tomonlama ta'minlanadi. Oila boshqa ta'lim muassasalaridan farqli o'laroq, inson hayoti davomida uning barcha tomonlariga, tomonlariga ta'sir ko'rsatish va umuman ta'sir qilish qobiliyatiga ega. Oilaviy tarbiya vazifasining bunday ulkan ko'لامи uning g'oyaviy-psixologik ta'sirining chuqur individualligi bilan uyg'unlashadi. Bu nafaqat uni juda ta'sirli qiladi, balki uni shaxsni shakllantirish jarayonining zaruriy xatosiga aylantiradi. O'sib kelayotgan yosh avlodni barkamol etib tarbiyalash xalqimizning azaliy orzusi bo'lib, axloqiy-axloqiy milliy madaniy, tarixiy an'analar va umuminsoniy qadriyatlarga asoslangan zamonaviy shaxsni shakllantirish ota-onalar, maktablar oldidagi asosiy mas'uliyatli vazifalardan biri sifatida qaralmoqda. Milliy g'oya va qadriyatlarimiz xalqimizning maqsad-muddaolarini ifodalaydi. Bolalar oila timsolida jamiyatning ijtimoiy-ma'naviy qiyofasini ko'radi, jamiyat talablarining mazmun-mohiyati ilk bor ana shu kichik jamoada tushuniladi. Ular ongiga ilk ma'naviy-axloqiy bilimlarni singdirishda oilaning, ayniqsa, ta'lim muassasalarining o'rni katta. Milliy istiqlol g'oyasini barcha yoshlarimizning ma'naviy boyligiga aylantirishga ko'maklashish, ularning dunyoqarashiga singdirish, uning mazmun-mohiyati va mohiyatini har tomonlama tushuntirish ta'lim muassasalari, oilalar, mahallalar ijtimoiy institutlarining asosiy vazifasi hisoblanadi.

REFERENCES

1. Oila psixologiyasi: Darslik. Pedagogika oliygochlari talabalari uchun V.M.Karimova. – T.: 2007. 22-b.
2. Karimova V. Oilada yoshlarni gender munosabatlarga tayyorlash muammolari // “Yoshlar muammolari va ularning yechimi: holat va istiqbol” mavzusidagi Resp. ilmiy-amaliy anjumani materiallari – T.: 2002. – B. 30-33.
3. O.Musurmonova. Oila ma’naviyati - milliy g`urur -T ., 1999-y.
4. A. Avloniy. “Turkiy guliston yohud axloq”. T., “O’qituvchi”. 1994 yil.
5. O.Hasanboeva va boshqalar. Oila pedagogikasi. T., “Aloqachi”, 2007 yil.
6. M. Imamova. Oilada bolalarning ma`naviy axloqiy tarbiyasi — T. “O’qituvchi”. 1999 yil
7. Karimova V. Oilaviy hayot psixologiyasi: O‘quv qo’llanma. – T.: 2006.–142 b.
8. qizi Turaboyeva, S. Z., & Utambetova, A. K. (2022, May). LINGUOCULTURAL PROBLEMS IN THE UZBEK LANGUAGE. In *INTERNATIONAL CONFERENCES ON LEARNING AND TEACHING* (Vol. 1, No. 7, pp. 233-235).
9. Yuldasheva, D. K. (2019). COMMUNICATIVE APPROACH IN TEACHING A FOREIGN LANGUAGE. *Theoretical & Applied Science*, (11), 50-52.
10. Akborvna, B. B., & Mo’ydinjanovna, Y. D. (2021). Comparative Analysis of Uzbek, English and Russian Folk Fairy Tales. *БАРҚАРОРЛИК ВА ЕТАКЧИ ТАДҚИҚОТЛАР ОНЛАЙН ИЛМИЙ ЖУРНАЛИ*, 1(5), 388-392.
11. Burtabaeva, B. A., & Yuldasheva, D. M. (2020). VARIOUS WAYS OF TEACHING WRITING. *Проблемы педагогики*, 13.
12. Платон. Законы // Соч.: в 3 т. – М.: 1972. – Т.3. – Ч.2. – С. 148-150.
13. (PDF) OILA INSTITUNING IJTIMOIY TARAQQIYOTDAGI O'RNI VA OILA MUSTAHKAMILIGINI TA'MINLASH OMILLARI. https://www.researchgate.net/publication/343450599_OILA_INSTITUNING_IJTIMOIY_TARAQQIYOTDAGI_O'RNI_VA_OILA_MUSTAHKAMILIGINI_TA'MINLASH_OMILLARI
14. Рустамова, Р. (2022). The role of national and universal moral culture in family upbringing. *Общество и инновации*, 3(6/S), 58-61.
15. Rustamova, R. (2022). TA'LIM MUASSASALARI O'QITUVCHILARINING MEXNAT SHAROITLARI XAVFSIZLIGINI OSHIRISH. *Science and innovation*, 1(B4), 297-301.
16. Ravshan, O., Ra'no, R., Usmon, A., Risbek, S., & Azizkhon, K. (2020). The aral tragedy and its threats to regional life, issues of cooperation in solving the aral problem. *International Journal of Scientific and Technology Research*, 9(4), 3016-3021.
17. Rustamova, R. P. (2022). THE ROLE OF ECOLOGICAL CULTURE IN THE DEVELOPMENT OF THE INDIVIDUAL. *Academic research in educational sciences*, 3(NUU Conference 2), 898-903.